پیرۆزە ١٦ی تەباخێ ئەو رۆژا دیرۆکی

دەیان پیر جەعفەر

یە خویایە ١٦ی تەباخێ رۆژەکا مێژووی یە دفەرهەنگا مللەتێ کورد دا کو رۆژا دامەزراندنا پارتی دیموکراتی کوردستانە وهەر دهەمان رۆژدا سەرۆکێ هێژا کاک مەسعود بارزانی هاتیە سەردنیایێ.

ناهێتە ئینکار کرن کو پارتی دیموکراتی کوردستان هەر ژ رۆژا دامەزراندنا خۆ ل سالا ١٩٤٦ ب سەروەریا رێبەرێ مللەتێ کورد بارزانیێ نەمر بەرگری ژ مافێ کوردان کریە وباشترین بەلگەژی ژبۆ ڤێ چەندێ ب هزارەها شەهید ژ ئەنفال وکیمیا باران وجینۆسایدا وێرانکرنێ دڤێ شۆپێ دا داینە، وشۆرەش ل پێ شۆرەشێ ژ ناڤ مللەتێ کورد ب گشتی وب تایبەت بنەمالا بارزانیان ژبۆ سەرخوەبوونا کوردستانێ هاتینە ئەنجام دان.

ب هەلکەفتا ڤێ رۆژا پیرۆز جوانترین پیرۆزیان ئاراستەی سەرجەم مللەتێ کورد دکەین ب تایبەتی ژی کاک مەسعود بارزانی و کاک نێچیرڤان بارزانی.

دووبارە پیرۆزە ئەڤ رۆژا دیرۆکی.

بیرەوەریا ١٦ تەباخێ . . پیرۆزە

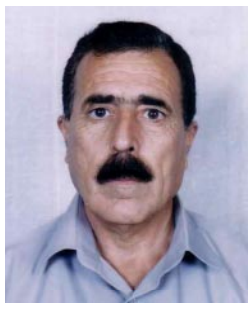

رەشید میرزا

پشتی شەرێ جیهانێ یێ دووێ ل سالا(١٩٤٥) ب دوماهی هاتی وسەرکەفتنا دەولەتێن هەڤپەیمان چەند گۆران کاری هاتن کرن ل جیهانێ وب تایبەتی ل رۆژهەلاتا ناڤەراست وەک مافێن هەر نەتەوەیەکی ب سەربەخۆیا خوە شاد بیت. هزر وبیرهاتنەکرن بۆ دانانا پارتەکە سیاسی ئەوژی (پارتی دیموکراتی کوردستان) بوو ل ١٦ تەباخا سالا ١٩٤٦ ب سەروکاتیا بابێ مەزن مستەفا بارزانی هاتە دامەزراندن، هەر ژ رۆژا دانانا ئەڤێ پارتێ هزر ئەو بوو مللەتێ کورد بگەهتە مافێن خۆ. ئەڤ سقایێ ئازادی وئارامێ ئەم تێدە دژین بەرهەمێ وێ خەبات وپێکڤە ژیان و برایەتیێ دگەل هەموو تەخ و چینێن جڤاکی.

ڤێ پارتیێ هەزارەها شەهید یێت داین تا گەهشتینە ڤێ قوناغێ لەورا پێتڤیە ل سەر هەر کورد پەروەردکی ئەڤێ بیرەوەریێ ساخ بکەت، هەر بژیت ئەڤ پارتا ژبۆ خزمەتا گەل ومللەتێ مە. پیرۆزە ئەڤ بیرەوەریە.

ب هەلکەفتا سالڤەگەرا شەهیدبوونا مەحموود ئێزدی

مەحموود ئێزدی دێ هەر مینت ستێرەکا گەش ل ئەسمانێ کوردستانێ

حجی مغسو حسو

ئازادیا گەلان تێتە وەرگرتن دەمێ مرۆڤێن رێبەر وباش هەبن دناڤ دا. مە کوردان ژی ئەو پێشوا ورێبەر هەبوونە. سەرکرداتیا مللەتێ مە بکەن. پشتی دامەزراندنا پارتی دیموکراتی کوردستان وب سەرکێشیا بارزانیێ نەمر خودان بیروباوەرێن دۆزا ڕەوایا کوردی خۆ ئاڤێتنە ناڤ رێزێن شۆرەشێ چونکو وان دزانی رۆژەک دێ ئێت ومللەتێ کورد گەهیتە ئارمانجا خۆ.

ژوان قەهرەمانا (محمود ئێزدی) یە، قەهرەمانێ هەردوو شۆرەشا ئیلونا مەزن وگۆلانا پێشکەفتن خواز بەشداری تێدا کریە. پێشمەرگەکی چەلەنگ وژیر ومێرخاس وژێهاتی بوو..

ئەڤی مێرخاس ب زەندوباسکێن خۆ وب هزرێن خۆ بەرامبەر دوژمنان سەکنی ل وی دەمێ دوژمنێ کوردان پیلان دانان بۆ ژناڤبرنا کوردان ورێکخستنا خیانەتکاریا (جزائیر) وپشتی ڤێ مێژوویێ یەکسەر شەهیدێ نەمر هاتە کوردستانێ. چیا ودارو بارا بەژنا خۆ ل بەر هزرێن وێ یێن ئازاد طەواند. دەست ئاڤێتە رێکخستنێ وکارێ لەشکەری. ناڤێ وی بەلاڤە بوو ل جەم دوست ودوژمنا کەیفا دوستا هات. دوژمن ژی نە نڤستن ژبەر هەیبەتا وی ترس کەفتە جەرگێ وان.

دگوتن: مەحموود ئێزدی ئەڤرۆ ل زاخۆ بوو. یەکی دی دگوت نەخێر ئەڤرۆ ل گارە بوو، یەکی دی دگوت: نەخێر ل دهۆکا داسنیا بوو، یەکێ دی دگوت: نەخێر فلان رەبیە راکر. بەلێ ئەی شەهیدێ نەمر ئەو ئازادیا تە بەلاڤەدکر لناڤ خێزانێن هەژارێن کوردان . ئەڤرۆ ب خوینا تە ویێن وەکی تە ژی دێ هەر مینیت ستێرەکا گەش ل ئەسمانێ کوردستانێ.

شاد دبن.

مژدە بۆ تە بەرەف دەولەتێ دچن وناڤێ تە ژی دێ هەر مینیت ستێرەکا گەش ل ئەسمانێ کوردستانێ.

دبەردەوامیا هاریکاریێن حکومەتا هەرێما کوردستانێ بۆ دەڤەرێن تازە هاتینە ڕزگارکرن

کۆمەکە کەرستێن پێتڤی بۆ بنگەهێ ساخلەمیێ ل خەتارێ هاتنە دابین کرن

ئەلیاس نەعمۆ خەتاری

لرۆژا دووشەمێ رێکەفتی ٢٠٠٦/٧/٣١ وب ئامادەبوونا بەرێز (ڤیان شێخ میرزا) بەرپرسێ ل.ن.خەتارێ وری سپێ وماقوول وبەرپرس وماموستایێن گوندێ خەتارێ هاریکاریا حکومەتا هەرێما کوردستان ب گوژمێ چار ملیونا بۆ بنگەهێ ساخلەمیێ ل خەتارێ هاتنە پێشکێشکرن.

دڤێ دەرباری دا ڤیان شێخ میرزا / بەرپرسێ لیژنا نەوچا خەتارێ بۆ دەنگێ لالش گوت: ئەڤە ئارمانجا بەرهەمێت خەباتا گۆندێ خەتارێ وزەحمەتا لبن دەستێ حکومەتا بەعس کێشایی دیسا ئەڤە هاریکاریەکە مەعنەویە بەری کو ماددی بت وپشڤەبرنا ئاستێ ساخلەمیێ لگوندێ خەتارێ بەلێ چی بۆ ڤی گوندی بێتە کرن هێش کێمە ژبەر کو گوندێ خەتارێ مەزنترین گوندە نەکو ل کوردستانێ بەلکو ل عێراقێ.

د.بەشار ئەلعباس (رێڤەبەرێ بنگەهێ ساخلەمیێ ل خەتارێ) وەسا دیارکر کو دچەندین سالێن بۆریدا زۆر زولمداری لسەر خەلکێ ڤی گوندی هەبوو دیسا هیچ پویتە پێ دان پێ نە هاتیە کرن ژلایێ ساخلەمیێ وخزمەت گوزاریڤە، بەلێ پشتی نەمانا بەعس وهاتنا حکومەتا هەرێما کوردستانێ بۆ ڤان دەڤەرا زۆر خزمەت لێ هاتینە جێبەجێکرن وسوپاسیا وان کەسان دکەین یێن دهاریکار دگەل مەدا.

نادر علی مسطو (برین پێچ): ئەم زۆر پێ خۆش حالین وگەلەک کەیفا مە هات ژبەر ڤان هاریکاریا وئەڤە ئەرکەکی گرنگە ژبۆ پێشڤەچۆنا خزمەتێن ساخلەمیێ ل گوندێ خەتارێ ژبەر کو خزمەتێن ساخلەمیێ زۆر دکێمن ل گوندێ مە.

ل بیرەوەریا (٦٠) سالیا دامەزراندنا پارتی دیموکراتی کوردستان

شوکری رەشید خێراڤایی

دامەزراندنا پارتی دیموکراتی کوردستان ل تەباخا سالا ١٩٤٦ پێدڤیەکە مێژوویا گرنگ بوو ژبو وێ قوناغێ. چونکە پێش پارتی چ رێکخراو یان کۆمەلێن سیاسی ب رێک وپێک نەبوون ژبۆ رێکخستنا جەماوەری ورێکخستنا شۆرەشێن کوردی. هەروەسا ب داویی هاتنا جەنگێ دووێ یێ جیهانی گەلەک سیستەمێن دکتاتۆری ل جیهانێ هاتنە گەهۆرین وقوناغێن نو یێن خەباتێ ل سەرتاسەری جیهانێ دەست پێکرن.

ل کوردستانا عیراقێ ژی بزاڤا رزگاری خوازا کوردی پێویست ب پارتەکا رێکخستی هەبوو ژبۆ رێکخستنا جەماوەرێ کوردستانێ وئەڤ چەندە ئارمانجا بارزانیێ نەمر بوو تا ڕاگەهاندنا پارتی ل سالا ١٩٤٦ .

پارتی دماوەیەکی کورتدا کاری هەموو ئۆل ونەتەوە و تەخ وچینێن گەلێ کوردستانێ دناڤ رێزێن خودا رێک بخات بێ جودایی وکاروانێ خەباتا شۆرەشگێریێ ل کوردستانێ بەرو قوناغێن باشتر ببەت وخەباتێ ژبۆ عێراقەکا ئازاد ودیموکرات ژی بکەت. وژبەر ڤێ چەندێ پارتی سەرکردایەتیا چەندین شۆرەشا کریە مینا شۆرەشا ئەیلولا مەزن وگولانا پێشکەفتنی خواز دژی حکومەتێن عیراقێ ئێک ل دوو ئێک، بگرە ژ حکومەتا نوری سەعید وتا حکومەتا سەدامێ گورِ بگورِ. وژ ئەنجامێ ڤێ خەباتا دوور ودرێژ پارتی کاروانەکی مەزن ژ شەهیدان دایە ژبۆ ئازادیا گەلێ کوردستانێ هەروەسا زۆر جارا دژمن ناچار کری یە دان پێ دانێ ب مافێ ڕەوایێ گەلێ کوردستانێ بکەت وبەیانا ١١/ ئادارێ ل سالا ١٩٧٠ باشترین بەلگەیە ژبۆ ڤی چەندێ وبکارئینانا چەکێن کیمیاوی دژی گەلێ کوردستانێ ل سالا ١٩٨٨ مەزنترین نیشانا شکەستنا رژێما بەعس بوو.

ئێرۆ پشتی بۆرینا (٦٠) سالێن ژ خەباتا سەخت ودژوار پارتی ب هێزترە وخوونا شەهیدێن کوردستانێ گەرمتر وگەشترە وئالایێ کوردستانێ بلندترە وفیدرالیەت ژی کەتوارە، ئەڤ دەستکەفتە مەزنترین ئۆمێدا پارتی و بارزانی نەمر بوون لێ دەسکەفتا هەرە مەزن ئەوە ئالایێ کوردستانێ ژی ل نەتەوێن ئێکگرتی بلند بت دناڤ ئالایێ هەموو جیهانێ دا وگەلێ کورد ب دەولەتێ ژی شاد بن ول داویێ هەزار سلاڤ ل گیانێ شەهیدێن کورد وکوردستانێ بن وسەر کاروانێ وان بارزانیێ نەمر وئەدریسێ هەردەم ساخ.

مێژوونڤێس و کارتێکرنا مێژوونڤیسیێ لسەر گەلێ کورد بگشتی وئێزدیان ب تایبەتی

ایاد عجاج

مێژوونڤێس ئێکە ژوان کەسان یێ کو ڤەکولینێ لسەر بابەتان دکەت، دیسان دڤێت وان بابەتێن مێژووی ساخ بکەت نەکو پال بدات ژبۆ پەیداکرنا وی بۆ جارەک دی، بەلێ زۆر جار مێژوونڤێس تووشی هندەک هەلبوونا دبت، وئەگەرێ ڤێ چەندێ (ابن الخلدون) ل چەندین خالا دیار دکەت.

١- ئەگەرێ نە دروستیا بابەت دزڤرت ژبۆ وەرگرتنا بابەت ب شێوەیەکی نەی ووردی وە بابەتانە.

٢- گەلەک بابەت دەرەون و نەراستی تێدا پەیدا دبن ئەگەرێ وێ ژی ژبەر نێزیکیا کەساتیا مێژوونڤیسی ژبۆ وان کەسان یێ کو بابەت لسەر دنڤێست وژبەر ڤێ چەندێ دبینن گەلەک جاران باسێ ستایش (مدح) وناڤ ودەنگیا وی کەسی یان وی بابەتی دکەت، یان وی کەسی هندەک ئارمانجێن سیاسی یان ئیستعماری یان ئاینی...هتد.پێ هنە، ژبەر هندێ نڤێسین لسەر وێ بابەتی دکەت یێ دەست نیشان کری.

٣- گەلەک جاران شاشی وە نەراستی پەیدا دبت، ئەگەرێ وێ دزڤرت ژبەر کو وەرگرتنا پێزانینا لسەر بابەتی نە ژ ژێدەرێن سەرەکی وەرگرتینە.

٤- بکارئینانا یاسایێن سروشتی ب نەدروستی لسەر بابەتی وەک ب قەلەم دان ب هندەک بابەتێن (خرافی) ئەوێن یاسا وزانست وە مێشکێ مرۆڤی بهیچ شێوەیەکی رازەمەندی لسەر نەکەت.

ژبەر ڤان خالان ابن خلدون دبێژت: مێژوونڤیس تووشی هەلبوون و نەراستی یێ دبت، داکو مێژوونڤیس یێ دوور بت ژ دەرەو وهەلبوونێ دڤێت خۆ دوور بێخیت ژڤان خالان.

هەر ژبەر ڤان ئەگەران مێژوویا گەلێ کورد بشێوەیەکی نەی راست ودروست، یان ب شاشی ژلایێ مێژوو نڤیسان ڤە یا هاتی قەلەم دان، و زۆر جاران (خرافات) ب کوردان ڤە ئینانە وە دبێژن ژ ئەگەرێ پەیدا بوونا پەیوەندیێن شیکردنێ دناڤبەرا (ئەجنا و عەفاریتا) کورد پەیدا بوونە، و بتریا وان مێژوونڤێسا یێ ئەڤ چەندە گوتی مێژوونڤیسی عەرەبن وەک (المسعودی، ابن قتیبە، ابن درید، المقەیزی...هتد.)

ژلایەکی دیڤە مێژوویا ئێزدیا بخوە ژی نەیە بێ بەهرە ژڤان شاشی وە نەراستیا ئەوە ژلایێ مێژوونڤیسان ڤە هاتی نڤیسین، وئەز دکارم بێژم ئارمانجێن وان یێن سەرەکی ب چەندین لایەناڤە دگرێدانینە، هندەک لایەنێن دینی وسیاسی وە هندەک ژبۆ بەرژەوەندیێن تایبەت ژبلی هندەکێن مێژوونڤیس یێن هەین کو رێکێن زانستی بکارئینانە ئەو د دوور بوونە ژ شاشیان ژبەر ڤان لایەنێن مە باس کری. مێژوویا ئێزدیان زۆر بکێم وکاسی وشاشی هاتیە ل قەلەم دان وزۆر یا وان کەسان گەرۆک وە مێژوونڤێسێن وەک (ئەولیا چەلەبی، هنری فیلید...هتد).